

Dân số già - thách thức và giải pháp

(tiếp theo và hết)

Kỳ 2: Xây dựng xã hội thích ứng với dân số già

Khám bệnh, tư vấn sức khỏe, cấp thuốc miễn phí cho người cao tuổi Hưng Hà.

Tỷ lệ già hóa dân số tăng nhanh đặt ra những thách thức lớn đối với công tác chăm sóc sức khỏe và hệ thống an sinh xã hội. Thái Bình đang nỗ lực thực hiện nhiều giải pháp nhằm thích ứng với dân số già, giúp NCT được sống trong xã

hội được quan tâm, bảo đảm nhu cầu chăm sóc sức khỏe cả về thể chất và tinh thần.

Cần nâng cao trách nhiệm, kiến thức chăm sóc NCT

Tháng 9/2017, Bệnh viện Đa khoa tỉnh tiếp nhận 1 ca

cấp cứu bệnh nhân bị bông nặng vùng mắt do bị choáng, ngã úp mặt vào bếp lửa. Đó là bà Đặng Thị Xuyên, 73 tuổi, xã Diệp Nông, huyện Hưng Hà. Bà Xuyên là đối tượng người già cô đơn, đời sống gặp nhiều khó khăn. Tuy có thể BHYT song bà Xuyên hiếm khi đi bệnh viện kiểm tra sức khỏe do đường xa lại không có người đưa đi, vì vậy đến khi bị nạn phải nhập viện cấp cứu mới biết mắc nhiều bệnh tuổi già, trong đó có bệnh cao huyết áp. Trường hợp người cao tuổi sống một mình, thiếu người thân chăm sóc, gặp nạn như bà Xuyên không hiếm. Các bệnh viện cũng từng tiếp nhận nhiều trường hợp NCT sống cô đơn, ốm đau bệnh tật, khi được hàng xóm phát hiện đưa đi cấp cứu thì bệnh đã rất nặng. Do không có người thân chăm sóc, căn bộ y tế các bệnh viện phải quyền góp và kêu gọi ủng hộ, giúp đỡ từ cộng đồng. Bác sĩ Vũ Phương Hạnh, Bệnh viện Đa khoa Hoàng An cho biết: Qua đợt khám bệnh từ thiện cho 300 NCT tại một xã, phát hiện có 10% các cụ bị các bệnh liên quan đến tim mạch, huyết áp; 90% các cụ bị các bệnh liên quan đến xương khớp và 10% các cụ mắc các bệnh về tai, mũi, họng. Điều này cho thấy NCT và gia đình NCT rất cần được tư vấn, trang bị kiến thức về chăm sóc, phòng bệnh và NCT cần được thăm khám sức khỏe thường xuyên.

Theo bác sĩ Phạm Văn Dịu, Giám đốc Sở Y tế: Thực trạng qua nhanh giai đoạn dân số vàng sang giai đoạn dân số già lại đồng thời với quá trình hạt nhân hóa gia đình đặt ra thách thức lớn đối với công tác an sinh xã hội. Hiện ở Thái Bình chưa có bệnh viện dành riêng cho NCT hoặc nhà dưỡng lão, mới chỉ có một nhất 1 khoa lão khoa nằm trong Bệnh viện Đa khoa tỉnh. Hệ thống cơ sở chăm sóc NCT cô đơn, không nơi nương tựa chưa đáp ứng yêu cầu. Đa số NCT chưa có thói quen

khám bệnh định kỳ nên tỷ lệ được khám, phát hiện bệnh sớm còn thấp. Bản thân NCT và gia đình, cộng đồng còn thiếu kiến thức về phòng bệnh, chăm sóc sức khỏe cho NCT... Trước thực trạng đó, ngành Y tế bên cạnh tham mưu với UBND tỉnh các biện pháp chủ động ứng phó với tình trạng già hóa dân số nhanh, xây dựng xã hội thích ứng với giai đoạn dân số già còn đồng thời nỗ lực triển khai nhiều hoạt động thiết thực nhằm biến thách thức già hóa dân số thành cơ hội, giúp NCT sống khỏe, sống hạnh phúc. Qua đó thúc đẩy NCT phát huy vai trò, tích cực tham gia các hoạt động xã hội, từ đó xã hội có thể được hưởng lợi từ những kiến thức, kinh nghiệm quý của NCT.

Biến thách thức thành lợi thế

Một trong những hoạt động thiết thực nhất thời gian qua là Chi cục Dân số - KHHGD tỉnh đã, đang triển khai, nhân rộng các mô hình câu lạc bộ (CLB) tư vấn và chăm sóc NCT dựa vào cộng đồng, CLB NCT giúp NCT. Đến nay đã có 63 CLB được thành lập và đi vào hoạt động, phát huy hiệu quả. Cùng với ngành Y tế, ngành Lao động - Thương binh và Xã hội cũng đang triển khai đề án thành lập, nhân rộng mô hình CLB liên thế hệ tự giúp nhau.

Tham gia các CLB, NCT được cập nhật chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; được tình nguyện viên hỗ trợ chăm sóc tại nhà, được tổ chức khám bệnh, cấp thuốc miễn phí, tư vấn hướng dẫn cách phòng bệnh, chăm sóc bản thân và chăm sóc nhau. NCT được tham gia các hoạt động xã hội, các CLB văn nghệ, thể thao giúp nâng cao sức khỏe thể chất, tinh thần; được hỗ trợ phát triển sản xuất tăng thu nhập, giảm nghèo. Qua việc thành lập và đi vào hoạt động của các mô hình CLB NCT còn giúp tạo môi trường đồng thuận, giúp các cấp chính quyền, tổ chức, gia đình và xã hội có nhận thức đúng về NCT, từ đó chăm lo, hỗ trợ NCT nâng cao chất lượng cuộc sống; tăng cường tạo điều kiện, biểu dương, khích lệ NCT phát huy vai trò, nêu gương sáng trong cộng đồng.

Thực tế cho thấy, ở các địa phương có hội NCT và các CLB NCT hoạt động mạnh, hiệu quả thì các phong trào thi đua phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng chính quyền, bảo đảm an ninh trật tự... cũng luôn đạt kết quả cao. Với vốn kiến thức, kinh nghiệm, uy tín trong gia đình, cộng đồng, NCT phát huy vai trò, giám sát, phản biện, hướng dẫn, dạy bảo con cháu thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các phong trào thi đua, các chính sách về dân số - KHHGD, từ đó đóng góp hiệu quả vào sự phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nông thôn mới...

HÀ DUNG

Không để người nghèo bị bỏ lại phía sau

Từ tháng 10/2016 đến nay, ban vận động quỹ vì người nghèo các cấp cùng các cơ quan, đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp, các nhà hảo tâm trong và ngoài tỉnh đã hỗ trợ hàng chục tỷ đồng chăm lo cho người nghèo, góp phần bảo đảm an sinh xã hội.

Khéo vận động nguồn lực

Hết tháng 9/2017, quỹ vì người nghèo các cấp đã huy động được 19 tỷ đồng để trao quà, trao nhà, hỗ trợ sinh kế cho người nghèo. Để huy động nguồn lực toàn xã hội, ngoài việc tổ chức lễ phát động tháng cao điểm vì người nghèo, thành lập 11 đoàn công tác đến các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp vận động hưởng ứng tháng cao điểm vì người nghèo, ban vận động quỹ vì người nghèo, MTTQ các cấp, các tổ chức chính trị - xã hội còn áp dụng nhiều hình thức vận động phù hợp với từng đối tượng, từng thời điểm khác nhau. MTTQ các cấp ký kết chương trình phối hợp với các đoàn thể chính trị - xã hội triển khai thực hiện cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh", đề nghị mỗi đoàn thể đăng ký xây dựng các mô hình, đảm nhận các phần việc cụ thể, đỡ đầu, hỗ trợ, tư vấn, giúp đỡ các hộ nghèo có địa chỉ, bảo đảm 100% hộ nghèo được hỗ trợ, giúp đỡ để thoát nghèo bền vững. Phối hợp với Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, các tổ chức thành viên giám sát, điều tra, rà soát, xác định, phân loại hộ nghèo, hộ cận nghèo, xây dựng kế hoạch giúp đỡ phù hợp với nguồn lực địa phương. Đảng ủy Khối các cơ quan tỉnh chỉ đạo các đảng bộ, chi bộ trực thuộc đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động cán bộ, đảng viên gương mẫu tham gia hưởng ứng và trực tiếp chăm lo, giúp đỡ hộ nghèo ở các địa phương được phân công phụ trách. Các tổ chức thành viên của MTTQ vận động, khuyến khích từ cán bộ, hội viên xây mái ấm tình thương, nhà tình nghĩa tặng hộ nghèo, gia đình chính sách; tương trợ, giúp nhau giống, vốn, kỹ thuật chuyển giao khoa học kỹ thuật, dạy nghề, tạo việc làm cho hàng nghìn người thuộc hộ nghèo, hộ cận nghèo. Làm tốt công tác tuyên truyền, vận động, biểu dương kịp thời các tập thể, cá nhân ủng hộ quỹ vì người nghèo sớm trên các phương tiện thông tin đại chúng. Trong quá trình vận động chăm lo cho người nghèo, mỗi huyện, thành phố, xã, phường, thị trấn, cơ quan, đơn vị đều có những cách làm hay, sáng tạo, đạt hiệu quả cao. Ông Nguyễn Quốc Toàn, Chủ tịch Ủy ban MTTQ huyện Thái Thụy cho biết: Ngoài hỗ trợ tiền, trao quà, các cơ quan, đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp, nhà hảo tâm còn hỗ trợ bò giống, gà giống, thóc giống vụ mùa năm 2017 cho hàng trăm hộ nghèo. Tất cả các tổ chức đảng, đảng viên, cán bộ huyện tự nguyện trích một phần lương góp vào quỹ vì người nghèo. Các đồng chí lãnh đạo huyện còn trực tiếp vận động các đơn vị, doanh nghiệp, nhà hảo tâm trên địa

bàn đóng góp xây dựng quỹ. Vì vậy, Thái Thụy không chỉ đứng đầu về số tiền huy động được trong tháng cao điểm vì người nghèo mà còn đứng đầu về số lượng hộ nghèo, hộ cận nghèo được hỗ trợ, giúp đỡ.

Chung tay chăm lo cho người nghèo

Bà Khiếu Thị Oanh, 61 tuổi, thôn Phú Lạc, xã Phú Xuân, thành phố Thái Bình thuộc hộ nghèo, đơn thân, đã nhiều năm phải sống thấp thòm, lo sợ trong ngôi nhà dột nát, nắng thì nhìn thấy cả mặt trời, mưa to hay bão phải sang hàng xóm trú tạm. Được quỹ vì người nghèo hỗ trợ 30 triệu đồng và người thân cho vay, bà Oanh vừa xây xong ngôi nhà mái bằng 25m² khép kín. Ngồi trong ngôi nhà còn thơm mùi vôi vữa, bà Oanh xúc động chia sẻ: Được sự quan tâm, giúp đỡ của các cấp, các ngành, nay tôi đã được sống trong ngôi nhà mái bằng khang trang, vững chãi, dù nhỏ nhưng ấm tình người.

Cùng với bà Oanh, năm qua, toàn tỉnh còn có hàng trăm hộ nghèo, gia đình chính sách được chuyển về ở trong các ngôi nhà đại đoàn kết, nhà tình nghĩa, mái ấm tình thương, mái ấm công đoàn được xây mới kiên cố hoặc sửa chữa vững chãi nhờ sự hỗ trợ từ quỹ vì người nghèo các cấp và tiền ủng hộ từ các cơ quan, đoàn thể, doanh nghiệp. Bên cạnh đó, năm qua, quỹ vì người nghèo các cấp đã hỗ trợ cây, con giống để phát triển sản xuất cho hơn 700 hộ nghèo; các cấp hội phụ nữ tặng trên 800 con bò giống, lợn giống cho hội viên nghèo... góp phần giúp hộ nghèo thoát nghèo bền vững. Đến nhà chị Lại Thị Hiền, thôn Hữu Hương, xã Phúc Thành, huyện Vũ Thư, nhìn đi nhìn lại tài sản giá trị nhất vẫn chỉ là cặp bò. Đây chính là sinh kế, cũng là cơ hội thoát nghèo mà Ủy ban

MTTQ tỉnh trao tặng gia đình chị. Chị Hiền cho biết: Chồng mất sớm, nhà còn ba mẹ con, kinh tế gia đình chỉ trông chờ vào 2 sào ruộng khoán nên thiếu trước hụt sau. Được trao bò giống mẹ con tôi rất mừng, chú tâm chăm sóc, hiện bò mẹ đã sinh bê con được 3 tháng, chỉ chăm thêm 3 - 4 tháng nữa bê con sẽ bán được hơn chục triệu đồng. Đó sẽ là số tiền lớn nhất gia đình có được và sẽ dùng để sửa chữa lại căn nhà đang xuống cấp.

Do làm tốt công tác rà soát nên việc trợ giúp đều đúng đối tượng, đúng nhu cầu, công khai, minh bạch với nhiều hình thức trợ giúp hữu hiệu. Bà Nguyễn Thị Hoa, Phó Chủ tịch Ủy ban MTTQ tỉnh cho biết: Ngoài trao nhà và cây, con giống, đến nay, quỹ vì người nghèo đã hỗ trợ khám chữa bệnh cho gần 630 bệnh nhân nghèo; trao tặng 3.000 suất quà cho học sinh nghèo vượt khó học giỏi; ban công tác mặt trận các khu dân cư phối hợp với các chi hội, chi đoàn vận động nhân dân trực tiếp giúp đỡ người nghèo gần 4.000 ngày công và trợ xây xây nhà giúp hộ nghèo không lấy tiền công hoặc lấy ở mức thấp. Các đoàn thể đứng ra tin cậy với các ngân hàng cho hàng nghìn hộ nghèo vay trên 63 tỷ đồng phát triển kinh tế, nuôi con ăn học. Nhân dịp tết Nguyên đán Đinh Dậu 2017, ban vận động các cấp cùng các tổ chức thành viên vận động các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, nhà hảo tâm trao tặng gần 98.000 suất quà cho hộ nghèo, hộ cận nghèo, bảo đảm 100% hộ nghèo, hộ cận nghèo được nhận quà tết. Các chính sách của nhà nước dành cho hộ nghèo, hộ cận nghèo như đào tạo nghề, hỗ trợ giải quyết việc làm, hỗ trợ tiền điện, chính sách bảo trợ xã hội cũng được các cấp, các ngành thực hiện nghiêm túc.

THU HIỀN

Xây dựng nhà ở cho hộ nghèo thị trấn An Bài (Quỳnh Phụ).

VŨ THƯ Phát triển đối tượng tham gia BHXH, BHYT

Thực hiện mục tiêu mở rộng độ bao phủ bảo hiểm y tế (BHYT), tăng số người tham gia bảo hiểm xã hội (BHXH), Bảo hiểm xã hội huyện Vũ Thư đã triển khai nhiều giải pháp đồng bộ như đẩy mạnh công tác tuyên truyền, cải cách thủ tục hành chính, bảo đảm chế độ, quyền lợi cho người tham gia.

Theo thống kê của Bảo hiểm xã hội huyện Vũ Thư, tính đến hết tháng 9/2017, toàn huyện có 9.505 người tham gia BHXH tự nguyện và bắt buộc, vượt chỉ tiêu kế hoạch Bảo hiểm xã hội tỉnh giao 1.641 người; 163.546 người tham gia BHYT, đạt gần 86% dân số toàn huyện. So với cùng kỳ năm 2016, số người tham gia BHXH tăng 1.268 người, BHYT tăng 11.274 người. Nhiều xã có tỷ lệ người tham gia BHYT vượt chỉ tiêu kế hoạch như được giao như Việt Thuận (102,5%), Vũ Văn (102,3%), Minh Khai (101,7%), Hòa Bình (101,3%). Ông Lê Văn Phúc, Phó Giám đốc Bảo hiểm xã hội huyện cho biết: Vũ Thư là huyện có tỷ lệ

người dân sống bằng nghề nông cao; số công ty, doanh nghiệp lớn đóng trên địa bàn ít, chủ yếu là doanh nghiệp nhỏ lẻ và mô hình sản xuất, kinh doanh hộ gia đình. Điều này ít nhiều ảnh hưởng đến việc phát triển đối tượng tham gia BHXH, BHYT. Song, do có sự quan tâm, vào cuộc của các cấp ủy đảng, chính quyền, các ban, ngành, đoàn thể, đặc biệt là sự lãnh đạo, chỉ đạo kịp thời của Huyện ủy, HĐND, UBND huyện nên số đối tượng tham gia BHXH, BHYT của huyện không ngừng tăng. Nhằm nâng cao vai trò của các cấp ủy đảng, chính quyền cơ sở trong việc triển khai, thực hiện chủ trương, chính sách

BHXH, BHYT, UBND huyện Vũ Thư đã giao chỉ tiêu cụ thể tới từng xã, thị trấn. Từ đó, các xã, thị trấn xây dựng kế hoạch, đưa ra các giải pháp cụ thể để phát triển đối tượng tham gia BHXH, BHYT dựa theo tình hình thực tế địa phương, đồng thời huy động sự vào cuộc của các ban, ngành, đoàn thể, các thôn, tổ dân phố trong việc rà soát, tuyên truyền, vận động những người chưa tham gia BHYT. Với vai trò là đơn vị chủ chốt trong việc phát triển đối tượng tham gia BHXH, BHYT, ngoài việc tham mưu cho các cấp ủy đảng, chính quyền, Bảo hiểm xã hội huyện đã nỗ lực tuyên truyền, thực hiện tiến triển các thủ tục hành chính. Hiện nay, nhiều thủ

tục hành chính về BHXH, BHYT đã được thực hiện tại Trung tâm Hành chính công huyện, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân khi đến giao dịch. Để phổ biến chính sách, pháp luật về BHXH, BHYT, cùng với việc tổ chức tư vấn, đối thoại, cán bộ chuyên viên của ngành đã phối hợp với các địa phương thực hiện tuyên truyền lồng ghép qua hội nghị của các ban, ngành, đoàn thể.

Chị Nguyễn Thị Bình, nhân viên Bảo hiểm xã hội huyện cho biết: Ngoài nhiệm vụ đón đầu tư vấn, bảo đảm thủ tục, tất cả cán bộ chuyên viên đều được phân công phát triển đối tượng tại 6 xã, thị trấn. Để thực hiện nhiệm vụ, cán bộ

chuyên viên thường xuyên bám nắm cơ sở, phối hợp với đại lý tuyên truyền, giải quyết, tháo gỡ những vướng mắc, phát sinh cho người tham gia BHXH, BHYT. Do đa phần nhân viên các đại lý thu là kiêm nhiệm nên chúng tôi phải xuống tận nơi phổ biến điểm mới, những thay đổi của Luật BHXH, BHYT để các đại lý biết, nắm vững để tuyên truyền tạo cho phù hợp, tránh những hiểu lầm không đáng có. Nhờ đó, nhận thức của cán bộ, đảng viên, nhân dân về vai trò, ý nghĩa và quyền lợi, nghĩa vụ khi tham gia BHXH, BHYT được nâng lên.

Để hoàn thành mục tiêu đến hết năm 2017 có 86% dân số tham gia BHYT; 100% người lao động trong các doanh nghiệp tham gia BHXH, BHYT, bảo hiểm thất nghiệp, ông Lê Văn Phúc cho biết: Thời gian tới, Bảo hiểm xã hội huyện sẽ tiếp tục phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể, địa phương tích cực tuyên truyền, phổ biến chính sách BHXH, BHYT; tăng cường hướng dẫn việc thực hiện chính sách, đồng thời tiến hành tổng kết, đánh giá kết quả triển

khai theo đúng lộ trình nhằm kịp thời khắc phục những tồn tại, hạn chế. Bảo hiểm xã hội huyện sẽ tiếp hành mở rộng và phát triển đối tượng tham gia BHXH, BHYT, bảo hiểm thất nghiệp ở khu vực ngoài quốc doanh, ngoài công lập; tăng cường

phối hợp với các ngành trong công tác kiểm tra, giám sát việc chấp hành chế độ, chính sách, pháp luật về BHXH, BHYT, hạn chế xảy ra nợ đọng, trốn đóng BHXH, BHYT cho người lao động.

HOÀNG LÃNH

Các đối tượng thuộc gia đình chính sách huyện Vũ Thư được khám bệnh, tư vấn sức khỏe miễn phí.